

Het verwijderen van keel- en neusamandelen bij kinderen

Keel-, Neus- en Oorheelkunde

Inleiding

De Keel-, Neus- en Oorarts (KNO-arts) heeft in overleg met u besloten dat bij uw kind de amandelen verwijderd worden. Hij* heeft uitgelegd wat de functie van de amandelen is, waarom het nodig is om ze bij uw kind te verwijderen en welke amandelen verwijderd worden. Keelamandelen worden altijd in combinatie met de neusamandel verwijderd. Een neusamandel kan ook alleen verwijderd worden. Deze folder geeft algemene informatie over het verwijderen van amandelen en wat u de dagen na de ingreep kunt verwachten.

Vorbereiding ingreep

Om u en uw kind goed op de ingreep voor te bereiden, geven de KNO-arts en zijn assistent u uitleg over de ingreep. De ervaring leert, dat kinderen minder angstig zijn als ze weten wat er gaat gebeuren voor en tijdens de ingreep en de dagen erna. Het is verstandig dat u uw kind zelf vooraf ook voorbereidt op wat er gaat gebeuren. Het tijdstip waarop u met de voorbereiding kunt beginnen, hangt af van de leeftijd van uw kind en zijn manier van reageren. Over het algemeen geldt dat hoe jonger het kind is, hoe minder ontwikkeld het tijdsbesef is. Bij jonge kinderen is het daarom niet raadzaam te lang van te voren over de ziekenhuisopname te beginnen. Voor alle leeftijden geldt, dat het goed is om verschillende keren terug te komen op wat er staat te gebeuren. Door samen te praten, spelen, tekenen of een boek te lezen over de ingreep, kunt u er achter komen hoe uw kind hierover denkt en waar herhaling van of aanvulling op de informatie nodig is.

Preoperatief onderzoek

Voorafgaand aan de operatie dient u samen met uw kind een preoperatief onderzoek (voorafgaand aan de operatie) bij de anesthesioloog te hebben (degene die de verdoving verzorgt, ook wel narcose- of slaapdokter genoemd). Dit onderzoek vindt plaats op het Opnameplein, route C04.

Tijdens dit onderzoek vraagt de anesthesioloog naar de algehele gezondheid van uw kind, het medicijngebruik en naar eventuele overgevoelighedsreacties op medicijnen. Ook bespreekt hij met u en uw kind welke verdoving (narcose) uw kind krijgt en hoe dat gebeurt. Er is dan gelegenheid om vragen te stellen. U hoort vanaf wanneer uw kind niet meer mag eten en drinken. Ook wordt verteld welke medicijnen uw kind voor en na de operatie mag gebruiken tegen de pijn.

Voorlichtingsbijeenkomst

In Medisch Spectrum Twente wordt éénmaal per week een groepsvoorlichting voor kinderen georganiseerd. Hierbij is een pedagogisch medewerker van de Kinder- en Tienerafdeling betrokken. Deze groepsvoorlichting vindt plaats op **woensdag van 13.45 - 14.15 uur** op de Kinder- en Tienerafdeling, route H31. Een afspraak voor deze vrijwillige voorlichtingsbijeenkomst kunt u maken door te bellen met de Kinder- en Tienerafdeling, telefoon (053) 4 87 23 78.

De opnamedag

Hoe laat?

De ingreep vindt altijd in de ochtend plaats. Voor het precieze tijdstip waarop u en uw kind aanwezig moeten zijn, nemen wij een werkdag van tevoren contact met u op tussen **13.00 en 14.30 uur**. Kom op tijd, anders kan het zijn dat wij de operatie moeten uitstellen naar een andere dag.

* Waar in de folder 'ouders' staat, kan ook 'verzorgers / voogd' gelezen worden. Bij de 'hij / hem / zijn' -vorm kan ook 'zij / haar' gelezen worden.

Koorts of ziek?

Temperatuur uw kind 's morgens thuis. Bij een temperatuur boven de 38,0 °C gaat de ingreep misschien niet door en moet u contact opnemen met het secretariaat KNO, telefoon (053) 4 87 22 30. Ook als in uw gezin een kinderziekte voorkomt of uw kind hiermee in contact is geweest, moet u vroegtijdig contact opnemen.

Overige voorschriften

Hou voor de ingreep rekening met de volgende zaken:

- haarspelden en sieraden als ringen en oorbellen kunt u het best af- of uitdoen en thuis laten, in verband met de hygiënevoorschriften en de veiligheid van uw kind. Lang haar graag bij elkaar binden in een vlecht of staart;
- verwijder nagellak van handen en voeten. De kleur van de huid en het nagelbed geeft de anesthesioloog tijdens de ingreep belangrijke informatie over de lichamelijke toestand van uw kind;
- het is niet toegestaan broertjes, zusjes of anderen mee te nemen tijdens deze dag.

Vervoer

Wij adviseren om met twee volwassenen met uw kind naar ons ziekenhuis te komen, in verband met eventuele misselijkheid na de narcose. Kom met de auto of taxi, want door de behandeling is reizen per openbaar vervoer of fiets onverantwoord.

Eten en drinken voor de ingreep

De ingreep vindt plaats onder kortdurende, volledige narcose. Voor de narcose moet uw kind 'nuchter' zijn, wat wil zeggen dat uw kind vanaf een bepaalde tijd niets meer mag eten en drinken (zie hieronder). Dit is belangrijk om misselijkheid, braken en verslikken tijdens of na de operatie zoveel mogelijk te voorkomen. Als uw kind niet nuchter is, kan de operatie niet doorgaan en wordt deze uitgesteld.

Wij adviseren u als ouder om zelf goed te ontbijten voordat u naar het ziekenhuis komt, zodat u uw kind goed kunt bijstaan.

Nuchter zijn betekent dat uw kind:

- tot zes uur voor de operatie een lichte maaltijd mag hebben, zoals brood of beschuit met beleg, aangevuld met melkproducten (borstvoeding, aangemaakte melk, koemelk of pap);
- tot twee uur voor de operatie een glas heldere vloeistof mag drinken (aanmaaklimonade, appelsap, thee, bouillon, water);
- vanaf twee uur vóór de operatie niets mag eten of drinken.

Voor zuigelingen (kinderen jonger dan zes maanden) geldt:

- tot zes uur voor de operatie de laatste melk of sondevoeding;
- tot vier uur voor de operatie; de laatste borstvoeding;
- tot twee uur voor de operatie heldere vloeistof;
- vanaf twee uur vóór de operatie niets eten of drinken.

Wat neemt u mee als uw kind wordt opgenomen?

U heeft tijdens het verblijf van uw kind in ons ziekenhuis in ieder geval de volgende zaken nodig:

- favoriete knuffel / lievelingsspeeltje van uw kind;
- favoriete drinkbeker of fles (geen antilek beker);
- donkere kleren voor u en uw kind. Dit in verband met vlekken in de kleding als u uw kind na de ingreep op schoot heeft of als uw kind plotseling moet overgeven;
- extra kleding in verband met eventuele incontinentie (het niet kunnen ophouden van urine) tijdens de narcose;
- een (donkere) handdoek en een warme jas, trui of deken voor de terugreis.

Ingreep

Op het afgesproken tijdstip meldt u zich bij de gastvrouw van de KNO, begane grond E-route. Zij zal u en uw kind verder begeleiden. Er mag één ouder mee naar boven. Voorafgaand aan de operatie zal er een kort gesprek met de assistente. Als uw kind aan de beurt is, mag u mee naar de operatiekamer.

Voordat uw kind de narcose toegediend krijgt, vraagt de operateur u naar zijn naam en geboortedatum. Ook wordt u gevraagd welke operatie er verricht gaat worden en, indien van toepassing, aan welke kant. Deze vragen worden gesteld in het kader van de patiëntveiligheid om zeker te weten dat het juiste kind de juiste ingreep krijgt. Uiteraard weet de operateur zelf het antwoord op zijn vragen al.

Uw kind krijgt een soort wasknijpertje op de vinger, waarmee de hartslag gemeten wordt.

Vervolgens wordt uw kind in slaap gebracht met een kapje over de neus en mond. Aan dit kapje zit een soort 'stofzuigerslang' en een ballon. Zodra uw kind slaapt, gaat u naar de wachtruimte.

Na 10 tot 20 minuten bent u weer bij uw kind op de speciale kinderuitslaapkamer, waar hij bijkomt uit de narcose. Als uw kind goed wakker is, geeft u hem kleine slokjes water en aanmaaklimonade te drinken. Dit gaat het best uit een eigen beker of fles. U wordt hierbij begeleid door ervaren verpleegkundigen.

Het kan voorkomen dat uw kind een keer bloedstolsels overgeeft. Dit is een normaal verschijnsel, dat veroorzaakt wordt door bloed dat tijdens de ingreep in de maag gekomen is. Dit overgeven gebeurt meestal vlak na de ingreep op de uitslaapkamer.

Naar huis

Alle kinderen waarvan de neus- en keelamandelen zijn verwijderd, zullen na het bijkomen in de uitslaapkamer worden gecontroleerd door de KNO-arts en vervolgens worden overgebracht naar onze Kinder- en Tienerafdeling, route H31. Als uw kind nog in een buggy zit, adviseren wij u deze mee te nemen. Op de Kinder- en Tienerafdeling kan uw kind in een kindvriendelijke omgeving worden geobserveerd. Als er geen bijzonderheden zijn, kunt u samen rond **12.00 uur** naar huis.

Eten en drinken thuis

Het is belangrijk, dat uw kind ook thuis regelmatig koud drinkt: elke 15 - 30 minuten een klein slokje. Hierdoor wordt de pijn minder en is de kans op een nabloeding kleiner. Ook is het eten van waterijsjes raadzaam. U moet uw kind 's nachts wakker maken om pijnmedicatie te geven volgens het pijnmedicatieschema (zie onder), en ook om hem drinken te geven. Als het drinken goed gaat, mag u geleidelijk het eten uitbreiden: vaster voedsel, zolang het maar koel is. Vermijd de eerste twee dagen hard, zuur / scherp voedsel en priklimonade. Volle melkproducten, chocolade en banaan kunnen meer slijmvorming geven. Het is beter uw kind deze niet te laten eten.

Pijnstilling

U krijgt voor de ingreep van uw KNO-arts een recept mee met de juiste dosering voor de pijnmedicatie. De dosering van de pijnmedicatie is afhankelijk van het gewicht van uw kind.

Omdat goede pijnstilling ervoor zorgt dat uw kind sneller opknapt, adviseren wij u dat pijnmedicatieschema op te volgen.

Geef uw kind op vaste tijden pijnmedicatie en wacht dus niet tot uw kind over pijn klaagt. Geef uw kind géén aspirine of andere pijnstilling die acetylsalicylzuur bevat. Hierdoor kan er een nabloeding optreden.

Complicaties

Zoals bij iedere operatie, kunnen ook bij het verwijderen van keel- en neusamandelen complicaties optreden. Gelukkig komen deze niet vaak voor en kunnen ze meestal verholpen of behandeld worden.

Mogelijke complicaties zijn:

- nabloeding. Uw kind kan nog wat bloederig slijm of oud (donkergekleurd) bloed opgeven.

Er kan roze gekleurd bloed uit de neus lopen. Neemt u contact met ons op als uw kind vers (helder rood) bloed spuugt of als uw kind oud bloed blijft opgeven;

- infectie / koorts. Als reactie op de operatie kan een lichte temperatuurverhoging voorkomen. Heeft uw kind, ondanks het gebruik van de voorgeschreven medicatie, meer dan 38.5° C koorts, neemt u dan contact met ons op;

- stemverandering. Bij kinderen waarbij de neus- en keelamandelen erg groot waren, kan na de operatie een zogenoemde open neusspraak voorkomen. Soms heeft uw kind een hogere stem gekregen. Deze stemveranderingen zijn over het algemeen tijdelijk.

Hoe neemt u contact op met het ziekenhuis?

Tijdens kantooruren kunt u contact opnemen met de polikliniek KNO, telefoon (053) 4 87 22 30.

Buiten kantooruren belt u de Spoedpost, telefoon (053) 4 87 33 33.

U kunt ons ook een email sturen, bijvoorbeeld voor het maken of verzetten van een afspraak of voor het aanvragen van herhalingsrecepten. Dit kan rechtstreeks naar KNO@mst.nl via onze website: www.mst.nl/kno.

Zijn er na de ingreep geen problemen opgetreden, dan volgt er acht weken na de ingreep een controle bij uw behandelend KNO-arts. Deze afspraak wordt vóór de ingreep met u gemaakt.

Wat kunt u thuis verwachten?

De eerste dagen na de ingreep zal uw kind zich nog wat ziek voelen. Praten en eten kunnen pijnlijk zijn. De keelpijn, die soms uitstraalt naar de oren, is goed te bestrijden met pijnstillers volgens schema. Wanneer uw kind praat, klinkt dat in het begin alsof hij een volle mond heeft.

Deze klachten gaan geleidelijk over. Een lichte temperatuurverhoging (tot 38,5° C) als reactie op de ingreep is normaal.

Op de plaats van de verwijderde amandelen ontstaat een grijs-witte laag (korstje). Dit is een normaal verschijnsel en geen ontsteking. De adem kan hierdoor wat weeïg ruiken en een vieze smaak in de mond geven. Het korstje is na ongeveer een week verdwenen. Het loslaten van dit korstje gaat soms gepaard met een beetje bloed (in het slijm). Uw kind kan de eerste dagen zwarte ontlasting hebben. Dit komt door het inslikken van bloed.

Activiteiten

Als uw kind geen koorts heeft, mag hij de dag na de operatie even naar buiten, echter niet te veel in de zon. Snuiten moet vermeden worden.

Na enkele dagen voelt uw kind zich weer goed. Na een neus- en keelamandeloperatie mag uw kind de vierde dag weer naar school.

Wees de eerste drie dagen voorzichtig met douchen en baden. Laat uw kind vooral niet te lang en te warm douchen en baden. Uw kind mag na twee weken weer zwemmen en vliegen.

Aanvullende informatie

Meer informatie over het verwijderen van keel- en neusamandelen bij kinderen kunt u vinden op de website van de Nederlandse Vereniging voor Keel- Neus- Oorheelkunde en Heelkunde van het hoofd-halsgebied: www.kno.nl

Belangrijke contactgegevens

- polikliniek Keel-, Neus- en Oorheelkunde, route A14, telefoon (053) 4 87 22 30.

Tenslotte

U heeft recht op juiste en volledige informatie. Pas als u voldoende inzicht heeft, kunt u weloverwogen toestemming geven voor een bepaalde behandeling of een bepaald onderzoek.

Als iets u niet geheel duidelijk is, vraagt u de KNO-arts, assistente of verpleegkundige om nadere uitleg.

Meer informatie over de rechten van ouders en kinderen en het geven van toestemming voor behandeling en / of onderzoek vindt u in het opnameboekje van de Kinderafdeling en op de website van ons ziekenhuis:

www.mst.nl/rechtenvanhetkind